

Metatiedon yhdenmukaistaminen julkaisuarkistoissa

Tanja Vienonen, tietoasiantuntija
Julkaisuarkistojen asiantuntijaryhmä
2.6.2020

Metadatasuositus julkaisuarkistojen tekstiaineistolle 1/2

- Kansallinen sovellusprofiili Qualified Dublin Core -formaatin pohjalta
- Tavoitteena koota mahdollisimman käyttökelpoinen, tarpeeksi laaja ja monipuolinen sovellusprofiili
 - Metatieto tarpeeksi rikasta ja tarkasti eroteltua, jotta ulospäin välitettävät formaatit voidaan tuottaa
- Pyritty löytämään kaikille kuvailutiedoille oma, selkeä kenttänsä ja ohjeistaa niiden käyttö yksiselitteisesti
 - Pohjana julkaisuarkistoissa jo käytössä olleet kentät
 - Kenttien koneluettavuuteen pyritty
- Metatiedon loogisuus ja johdonmukaisuus
 - Parempi vähän ja paikkansa pitävää metatietoa, kuin ei ollenkaan tai virheellistä metatietoa

Metadatasuositus julkaisuarkistojen tekstiaineistolle 2/2

- Kenttiä ensin 62, päivityksen jälkeen 77
 - QDC:ssä 51, mutta kaikki kentät eivät ole käytössä, esim. osa Date-kentän tarkenteista
- Joissain kentissä annettu ”lupa” laajentaa suositusta edelleen
 - Esim. [dc.contributor.\[muu tekijyys\]](#), [dc.relation.\[tunnisteen lyhenne\]](#), [dc.subject.\[asiasanaston lyhenne\]](#)
 - Kentissä annettu suositus käytettävistä tarkenteista ja tallennettavista arvoista
- Jonkin verran kansallisia kenttiä:
 - OKM:n tiedonkeruuseen liittyvät kentät ns. omana nimialueenaan
 - Ei ole tarkoitus, että haravoituu muualle, informaatioarvo pieni muille kuin OKM:lle
 - Kaikki dc.contributor-, dc.identifier- ja dc.rights-kentän tarkenteet ovat kansallisia
 - Puolet dc.relation-kentän tarkenteista on kansallisia

Suosituksen käyttöönotto julkaisuarkistoissa 1/2

- Suosituksen mukaisia syöttölomakkeita on tehty suurimmalle osalle Kansalliskirjaston ylläpitämistä julkaisuarkistoista
- Takautuvaa metatietoa on päivitetty niin pitkälle kuin on pystytty niillä resursseilla mitä organisaatioilla on
 - Asiakas päättää päivitystarpeen, mutta usein päivitys on tehty järjestelmämuutosten yhteydessä
 - Organisaatiot ovat vastuussa julkaisuarkistojen sisällöstä ja sitä myöten myös siellä olevasta metatiedosta
 - Osa on rajannut metatiedon päivityksen vain uudempiin, yhä karttuviin aineistoihin

Suosituksen käyttöönotto julkaisuarkistoissa 2/2

- Suositus on otettu soveltuvin osin käyttöön ainakin näissä julkaisuarkistoissa:
 - Ammattikorkeakoulujen Theseus
 - Jyväskylän yliopiston JYX
 - LUT-yliopiston LutPub
 - Luonnonvarakeskuksen Jukuri (uudet aineistot)
 - STM:n hallinnonalan avoin julkaisuarkisto Julkari (ainakin uudet aineistot)
 - Tampereen yliopiston Trepo (ainakin aiemman Tampereen yliopiston aineistojen osalta)
 - Turun yliopiston UTUPub (pilotti)
 - Vaasan yliopiston Osuva
- KK:n ylläpitämistä päivittämättä:
 - Doria, 11 yhä karttuvaa yhteisöä
 - Fenno-Ugrica (ei kartu)
 - Fragmenta Membranea (ei kartu)
 - Lapin yliopiston Lauda
 - Valtioneuvoston Valto

Kiitos!

tanja.vienonen@helsinki.fi